

АНОТАЦІЯ

Інтенсифікація сільського господарства та введення пов'язаних з нею технологій, призвели до сильних екологічних зрушень в агроценозах, у тому числі, до змін у видовому та штамовому різноманітті вірусів рослин, більш динамічної їх циркуляції. Це, у свою чергу, призвело до появи на території України нових захворювань вірусної природи та збільшення агресивності вже присутніх видів.

Метою роботи було дослідження розповсюдженості ВОМ, ВЖМЦ та ВМК-2, вивчення поширеності в рослинах з чіткими проявами інфікування, а також, менш розповсюджених фітовірусів.

Для отримання результатів під час роботи використовувались такі методи, як DAS-ELISA, ЗТ-ПЛР, горизонтальний електрофорез нуклеїнових кислот в агарозному гелі та різноманітні статистичні методи обробки даних.

Встановлено, що у відібраних зразках симптоматичних рослин серологічними методами були детектовані СМV (21%), ZYMV (14,2%) та WMV-2 (7,6%) у вигляді моноінфекції. Продемонстровано широке розповсюдження (18%) змішаних інфекцій, що викликалися цими вірусами, серед комбінацій яких детектували СМV+ZYMV (5%), ZYMV+WMV-2 (6%), СМV+WMV-2 (5%) та СМV+ZYMV+WMV-2 (2%). Показана та обґрунтована кількісна динаміка коливання поширеності СМV, ZYMV та WMV-2 у фітоценозі впродовж літніх місяців. Вперше в Україні молекулярним методом детектований вірус жовтухи гарбузових, що передається попелицями (СABYV).

Кваліфікаційна робота викладена на 45 сторінках, ілюстрована 13 рисунками. Список використаних джерел включає 45 робіт.

Ключові слова: віруси рослин, *Cucurbita pepo* L., *Cucurbit aphid-borne yellows virus*